

Meer-Zicht

***Maandblad van de
Protestantse Gemeente
Amsterdam - Watergraafsmeer***

***12e jaargang 4
April 2008***

De bron

Bron van kennis,
Bron van kracht,
Bron van wijsheid.
De bron is datgene waar iets begint,
De plek waar water uit de bodem ontspringt.
Water, dat de bron van alle leven is,
Dat mensen de eeuwen door heeft gefascineerd.

Ik zie het leven als een geschenk.
Het is goed daar op bepaalde momenten bij
Stil te staan en vriendschappen en relaties te vieren.

Dus
Vier wat je vieren kunt, zelfs al
Zijn de omstandigheden er niet naar.
Het leven is het waard.
De kant van het "vieren"

*Marieke van Dommele
Tijdschrift Vier*

Afzender:
Protestantse Gemeente
Amsterdam - Watergraafsmeer
Hugo de Vrieslaan 2
1097 ED Amsterdam

Computerstoring

Helaas ben ik onlangs getroffen door een ernstige computerstoring, die ook gevolgen heeft voor Meer-Zicht.

Zo is de lay-out misschien een klein beetje anders dan u gewend bent. Verder ben ik er niet zeker van dat alle ingeleverde kopij ook daadwerkelijk in deze aflevering terecht is gekomen, omdat ik momenteel wel via een omweg nieuwe e-mail kan bekijken, maar niet bij eerder opgestuurde berichten kan. Gelukkig is

reeds ingeleverde kopij door een aantal mensen voor een tweede keer naar mij opgestuurd. Hartelijk dank daarvoor!

Mocht u echter iets missen, dan hierbij excuus en het verzoek deze artikelen -voor zover relevant natuurlijk- nogmaals in te zenden ter publicatie in het mei-nummer.

Dick Spijker

Protestantse Gemeente Amsterdam - Watergraafsmeer

Kerkelijk bureau

Hugo de Vrieslaan 2
dinsdagen 09.00 - 12.00 uur
665 55 32 (kantooruren)
665 30 35 / 693 78 13
(spoedzaken)

Gironummers

Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
514 55 11
Diaconie Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
462 20 84
Kerkblad Meer-Zicht
477 34 00

Adres

P/a De Bron
Hugo de Vrieslaan 2
1097 ED Amsterdam

E-mail

kerkenraaddebron@hetnet.nl

Internet

www.kerkdebron.org

Predikanten

Ds. C.H.W. van den Berg
Middenweg 197
692 80 89

Ds. B.A. Venemans
Hugo de Vrieslaan 4
665 68 31

Meer-Zicht is het maandblad van de Protestantse Gemeente Amsterdam-Watergraafsmeer. Het is een platform voor berichten, meningen en achtergronden. **Meer-Zicht** wordt verzonden aan gemeenteleden en verschijnt steeds op de eerste vrijdag van de maand.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te wijzigen, in te korten of in het geheel niet te plaatsen.

Redactie en vormgeving

Ditty Peeters
Fraunhoferstraat 27
Henk de Waard
Fizeaustraat 3D
Dick Spijker
Laplacestraat 80-1

E-mail:

dickspijker@xs4all.nl

Meer-Zicht wordt in digitale vorm gepubliceerd op
www.kerkdebron.org

**Kopij nummer 5
14 april 2008**

Abonnementenadministratie
Zie: kerkelijk bureau

Helaas, we zijn niet compleet

Hoe zit het met de randkerkelijkheid? Hoe betrekken we mensen bij de kerk, die wel papieren lid zijn, maar niet echt meeleven? En hoe zit het met al die kerkverlaters? Waarom blijven ze niet bij de gemeenschap, die kerk heet?

Dit zijn goede vragen om jezelf eens te stellen, als gemeentelid, als kerkenraad. Je leest in de krant dat de kerk kleiner wordt. Je merkt het misschien op zondag ook. De reactie is soms: 'Ja, maar de harde kern blijft over, die zijn dan ook heel meelevend.' Als je dat zegt, klinkt het net alsof die rest ook maar beter kan vertrekken.

Dat is niet zo vriendelijk, maar de vraag is ook of dat klopt. Zijn die kerk-verlaters allemaal mensen, die onverschillig zijn? Zouden zij niet (meer) kunnen bijdragen aan de levendigheid van de gemeenschap? Ooit vroeg ik aan een aantal bezoekmedewerkers in de kerk: 'Zijn jullie zelf wel eens randkerkelijk geweest? Hoe kwam dat? En wat heeft geholpen om opnieuw of voor het eerst betrokken te raken?' De antwoorden maakten in ieder geval duidelijk dat 'de' randkerkelijke (wat een naar woord trouwens, weet iemand iets beters?) niet bestaat. Het gaat om mensen, mensen met verschillende verhalen. Soms is het een langzaam proces: 'Het geloof, de kerk, het zegt me niets meer. Kerkdiensten vond ik niet relevant. Als je niet meer gaat, raak je uit beeld.'. Anderen maken een bewuste keuze. Ze zijn teleurgesteld in de kerk. Weer anderen worden zo in beslag genomen door het leven, dat 'het er niet meer van komt'.

Een vrouw vertelt: 'We waren pas verhuisd. Ik had drie kleine kinderen en kon net mijn hoofd boven water houden. De kerk, ja, dat wilden we nog wel uitzoeken, maar op zondagochtend waren we zo moe. Uiteindelijk kwam het er niet meer van'.

'Wat had iemand moeten doen om je opnieuw te betrekken?' 'O', zei ze, 'als mensen aan de deur waren gekomen, had ik me waarschijnlijk heel schuldig gevoeld. Ik verwachtte toen, dat ze wel zouden gaan preken of zo. Maar als iemand gewoon gevraagd had: 'hoe is het met je?' was ik waarschijnlijk in huilen uitgebarsten'.

Over grenzen heen

Gemeente als gemeenschap. Dan gaat het alleen over de 'harde' kern, de mensen die zich inzetten, maar ook over de wegblijvers. Denk hierbij ook eens aan de jongeren. Je ziet ze meestal niet op zondagmorgen, tien uur. Hebben ze daarom ook geen recht van spreken, zoals een ouderling eens suggereerde?

Of moeten we ze juist vragen, ze betrekken, ze uitnodigen om mee te denken?

Gemeente als gemeenschap. Dat gaat over grenzen heen. Kan de kerk ook van betekenis zijn voor de wijk, voor het dorp, de stad? Wat voor gemeenschap leeft er in de directe omgeving van de kerk? Wat merken ze ervan dat er een kerkgemeenschap is?

Echte belangstelling is de sleutel. Hoe gaat het met je? Wat houdt je bezig? Kunnen we als kerkgemeenschap iets voor je betekenen?

Dat is iets anders dan een poging wagen mensen op zondagmorgen in de kerk te krijgen. Alsof het gaat om volle kerkbanken. God zelf is Degene, die uit is op relatie. Hij schept mensen, die in relatie met Hem kunnen leven. Je zou zelfs kunnen zeggen: God IS relatie, als Vader, Zoon en Geest. Ds. Dick van Keulen uit Houten zegt altijd: 'Voor in mijn bijbel staat:, ik houd van je, hoor ik nog van je? Je Vader.' God wil graag iets van ons horen, Hij neigt zijn oor, zegt psalm 116. Anders gezegd: Hij is de God van het verbond.' Dat kun je vertalen naar de manier waarop we kerk kunnen zijn; uit zijn op relatie, vragen naar mensen, belangstellend (liefdevol) zijn.

In Ezechiël 34 kun je lezen hoe de Here God boos is op de herders van Israël, want ze zijn alleen uit op de succesvolle, vetgemeste schapen. Ze verzorgen de zwakke niet, ze zoeken de verloren en verdwaalde schapen niet op. 'Niemand die naar ze vraagt'. Dat laatste raakt me. Vragen wij naar mensen? Of zeggen we: 'iedereen mag zelf kiezen', 'iedereen moet het zelf maar weten' en de praktijk is dat we mensen zonder blikken of blozen laten gaan.

Niet compleet

We zijn niet compleet op de zondagochtend. Dat zou aanleiding kunnen zijn tot pijn en een heilige onrust. Hoe komt het dat mensen wegblijven? Waar zit hun pijn, hun verlangen? Of interesseert het hen werkelijk niet meer? Zijn we dan als kerk zo irrelevant, zo weinig aansprekend?

Natuurlijk, de secularisatie is niet 'de schuld' van de kerk. Het gaat ook niet om beschuldigen. De kerk niet, de kerkverlaters niet. Het gaat wel om de vraag: wat kunnen we doen? Hoe kan het anders? En dat begint misschien gewoon, heel laag-bij-de-grond met de vraag: hoe gaat het met je?

Nynke Dijkstra - Algra
Uit: *Het Goede Leven*

Mensen

Zieken

Mv S.E. Mooring verblijft nog steeds voor revalidatie in het Orthotel. Andere gemeenteleden die elders worden verpleegd, zijn: dhr J. van Leeuwen en mv M.S. Wit in het Flevohuis.

B.A.V.

Financiën

Kerk-in-Actie

Hartelijk dank voor de vele postzegels en kaarten die ik van U mag ontvangen. In 2007 hebben die een bedrag opgeleverd van € 40.418 (postzegels € 14.510 en kaarten € 25.908). Daar heeft onze gemeente ook aan meegeholpen.

Dit is een stimulans om de gebruikte postzegels van de brieven af te blijven scheuren; ook de aanzichtkaarten van stadsgezichten zijn van harte welkom, alles brengt geld op.

Doe ze alstublieft in de bekende kastjes of bel mij op 69 41 473 om ze bij U op te halen.

Bij voorbaat onze hartelijke dank.

Louis Robert

Verantwoording

De afgelopen maand ontving ik voor de kerk € 15,- voor de preek op schrift. Hartelijk dank.

B.A.V.

Elisabethbode

We zitten alweer in april van het jaar 2008 en in maart hebben we een paar stormdagen gehad.

Maar waarom dan dit stukje?

Het is gebleken dat sommige mensen nog niet gegireerd hebben voor het jaar 2007, dus wilt u dit alsnog doen en ook gaarne gelijk voor dit jaar? Het abonnement voor dit jaar bedraagt € 29.50, iets hoger dan voor 2007.

Vriendelijk, doch dringend, verzoek ik u dit bedrag over te maken op postgiro 4811564 t.n.v. Lektuurverspreiding Gereformeerde Kerk Watergraafsmeer p/a Curiestraat 18, 1098 RV Amsterdam.

Hartelijk dank voor uw medewerking

Rina Bodzinga

Kosters gevraagd!

De kerkenraad is dringend op zoek naar vrijwilligers, die een maal in de vijf of zes weken koster voor de zondagochtend willen zijn in De Bron.

Het liefst zouden wij versterking krijgen van minimaal twee nieuwe kandidaten.

Momenteel zijn er nog maar drie kosters over, dus deze taak wordt te belastend voor het team.

De werkzaamheden bestaan uit de volgende zaken:
Zorgen voor het klaarzetten van attributen op de liturgietafel,

De klok op tijd luiden,

De deuren openen voor de dienst,

Kortom, de werkzaamheden op de zondagochtend, voor aanvang van de eredienst, en na de dienst het opruimen van de attributen.

Inlichtingen kunt U natuurlijk van onze kosters krijgen, schroom dus niet en vraag deze mensen alles wat U weten wil.

Dhr. K. Buikema

Dhr. K. Verhoog

Dhr. G. Westra

Beleveniskerk

Lekker buitje
met Kees Posthumus

13 april 2008 aanvang: 20.00 uur
in 'De Bron' Hugo de Vrieslaan 2

Beleveniskerk is een initiatief van de jongeren van 'De Bron'
Toegankelijke programma's met een thema dat de ziel raakt

Activiteiten

Agenda

- Dinsdag 8 april 14.30 uur Teslastraat 120: contactmiddag Middenmeer
- Maandag 14 april 20.00 uur in De Bron: vergadering van de kerkeraad
- Maandag 28 april 2000 uur in de Bron: vergadering van het moderamen

Gesprek met Martin Zandstra, justitie pastor

Donderdagavond 10 april komt pastor Martin Zandstra naar de pastorie van de martelaren om te vertellen over zijn werk. Hij is justitiepastor en werkzaam in de Penitentiaire Inrichting Overamstel, oftewel de Bijlmerbajes. Een boeiende plek voor pastoraat. In een paar regels is nauwelijks samen te vatten wat ik in mijn werk probeer duidelijk te maken of het zou dit motto kunnen zijn: met je poten in de bagger staan en met een droom in je hoofd leven en die beiden bij elkaar durven brengen.

Vorig jaar organiseerden we met hem ook al een gespreksavond. Die was veel te kort voor alle verhalen, vragen, anekdotes. Pastor Martin Zandstra belooft nog eens terug te komen.

Iedere geïnteresseerde is van harte welkom!

Donderdag 10 april, aanvang 20.00 uur op de pastorie.

Kledinginzameling

Op 12 april aanstaande vindt weer de kledinginzamelingsactie van Sam's Kledingactie voor Mensen in Nood plaats. U kunt dan tussen 10.00 en 12.00 uur uw goede, nog draagbare kleding, schoeisel en huishoudtextiel in gesloten plastic zakken afgeven op het kerkplein van de Martelaren. De opbrengst van de ingezamelde kleding komt ten goede aan de noodhulpprojecten van Cordaid Mensen in Nood.

Voor meer informatie www.samskledingactie.nl

Held of heilige?

'n theatrale vertelling.

Titus Brandsma is op zondag 26 juli 1942 in Dachau

met een injectie om het leven gebracht. Wie was deze pater, deze karmeliet?

In een theatrale vertelling laat Peter Vermaat het publiek kennis maken met het leven van deze man. Wat bezielde hem? Was hij een heilige? Was hij een verzetsheld? Of beide?

Peter Vermaat is theatermaker en verteller, die zijn verhalen visualiseert met karakteristieke poppen en objecten. Hij wordt gefascineerd door de grote vragen en de kleine verhalen in het menselijk bestaan. Op zijn manier geeft hij daar vorm aan in zijn theater. In deze voorstelling is dat een bijna liturgisch docudrama geworden.

U bent van harte welkom in de Hofkerk op zondag 13 april om 15.30 uur.

Toegang is vrij.

Herdenkingsconcert 4 mei

Op de avond van 4 mei speelt in de Hofkerk het Amsterdams Barok Gezelschap de Mis in c-moll, KV 427 van Wolfgang Amadeus Mozart in de niet aangevulde versie.

Het concert vangt aan met een overweging om 19.45 uur gevolgd door 2 minuten stilte en concert. Het geheel is om circa 21.00 uur afgelopen.

De toegangsprijs is €12 en voor CJP en Pas 65 €10.

Kaarten zijn vooraf te bestellen via

www.amsterdamsbarolgezelschap.nl en op 4 mei verkrijgbaar bij de ingang van de kerk vanaf in elk geval 18.30 uur.

PCOB

Bijeenkomst op woensdagmiddag 9 april in kerkelijk centrum de Bron. Onderwerp: Daklozen. Het wordt een zeer spannende middag dus komt allen. De heer Griffioen geeft ons dan uitleg. 'Waarom ben je dakloos en waardoor?' Denken wij niet vaak dat men ervoor kiest? Aan het eind van de middag heeft u antwoord gekregen. Komt dus allen, lid of geen lid. De inloop is om 13.30 uur en we beginnen om 14.00 uur.

Freek Degen

Uit de kerkeradsvergadering van 11 februari

Liedbundel 'Tussentijds'

Meermalen is de kerkerad attent gemaakt op de liedbundel 'Tussentijds'. Daarom is besloten na te gaan of het wenselijk is dat ook onze gemeente daarvan gebruik zal gaan maken in de diensten.

Wat is dit voor een liedbundel, die in mei 2005 is verschenen en waarvan inmiddels de derde druk (€ 17,25) is verschenen?

Nadat het Liedboek voor de Kerken in 1973 verscheen, is in de daarop volgende dertig jaar veel nieuw materiaal ontstaan, waaronder liederen van Huub Oosterhuis en Sytze de Vries.

Tussentijds biedt een verzameling van 217 nieuwe liederen die hun waarde in de eredienst reeds ruimschoots hebben bewezen. De liederen zijn hoofdzakelijk afkomstig uit bundels als Gezangen voor Liturgie, Oud-Katholiek Gezangboek, Zingend Geloven, Alles wordt Nieuw en Eva's Lied.

Met deze uitgave is een verzameling van veel gezongen liederen beschikbaar als aanvulling op het Liedboek voor de Kerken. Door het aanschaffen van Tussentijds voor de gemeente kunnen veel nieuwe liederen in de eredienst een plaats krijgen en wordt de auteurswet door kopiëren niet overtreden!

De kerkerad heeft informatie ingewonnen bij een naburige gemeente, namelijk Diemen. De scriba, Martin Kruijswijk, stuurde een e-mail met de volgende inhoud:

'In Diemen is Tussentijds voorjaar 2007 aangeschaft. De kerkgangers konden dit boekje kopen voor 10 euro. Het restant werd bijgepast door het college van kerkrentmeesters.

Het wordt voornamelijk gebruikt door de eigen predikant. Niet alle gastpredikanten zijn op de hoogte van het feit dat dit hier wordt gebruikt en niet alle gastpredikanten als zij wel op de hoogte zijn van gebruik hier, laten eruit zingen.

De verwachting voor menigeen was in ieder geval wel dat een extra boekje meegenomen moet worden naar de kerk. Dat is niet altijd even praktisch, mede vanwege het formaat. Maar goed, voormalige gereformeerden waren vroeger ook wel wat gewend. Ooit schreef A.J. Klei daarover een stukje in Trouw in de trant van met een kruiwagen vol boekjes naar de kerk.

Wij zingen per dienst met eigen dominee ongeveer twee liederen uit Tussentijds.

Er zitten ook heel mooie liederen tussen en dan voldoet het al gauw.

Zoals bij elke bundel wordt gewoon een keuze gemaakt en de keuze valt dan al gauw op goed zingbare

liederen. En zoals ook bij elke nieuwe bundel wordt er wel weer een cantorijtje gevormd voor de wat minder bekende melodieën.

Zelf stond ik op het standpunt dat we beter enige jaren nog konden wachten op het nieuwe liedboek. Planning 2012. Uiteindelijk zij die geloven haasten zich niet.

Maar ja, de meerderheid wilde het toch wel proberen, dus vooruit maar. We moeten niet al te principieel zijn, zegt de Spreukendichter.

In algemene zin voldoet het toch wel aan de verwachting, want de teksten zijn eigentijdser en veel melodieën bekend.

En dat laatste geeft nog altijd de doorslag bij een hoop mensen. Vandaar dat oudere mensen ook graag liederen van Johannes de Heer zingen. De teksten zijn dan vaak tenenkrommend, maar ja, zo is het nu eenmaal en zo zal het zijn, tot in de eeuwen der eeuwen, amen'.

De liederen van Tussentijds moeten door de organist begeleid kunnen worden. Met het oog daarop is in oktober 2007 de begeleidingsbundel verschenen, waarin voor alle liederen goed speelbare begeleidingen zijn opgenomen, bij een groot aantal liederen zelfs verschillende begeleidingen.

Voor het gemak is de uitgave losbladig gemaakt, zodat deze in elke willekeurige 23-rings ringband past.' Dit begeleidingsboek telt 240 pagina's en is verschenen onder verantwoordelijkheid van de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied (ISK). De prijs van deze uitgave is € 39,50.'

In onze diensten wordt de gemeente bij het zingen door diverse organisten begeleid. Die zullen indien Tussentijds ingevoerd wordt over deze begeleidingsbundel moeten kunnen beschikken. Dat is een kwestie die in het beraad hierover meegenomen moet worden.

Graag verneemt de kerkerad uwerzijds reacties op het bovenstaande. U kunt die naar de scriba sturen (C. Westra-Spijker, Avogadrostraat 8, westra230@zonnet.nl).

Ds C.H.W. van den Berg

Oecumenische dienst op Hemelvaartsdag

Sinds het jaar 2000 houden we in de Watergraafsmeer een oecumenische dienst, bij toerbeurt in een van de kerken. Dit jaar ontvangen wij als Protestantse Gemeente gasten uit andere kerken in De Bron. Het gaat dan om parochianen van de Martelaren van de Gorcum, leden van de Evangelische Broedergemeente uit de Koningskerk en van het Leger des Heils, die dit jaar voor het eerst mee zal doen. Er zijn vier voorgangers: iemand van het Leger, pastor Nico Essen, ds Rhoinde Mijns-Doth die de onlangs overleden ds Rudy Polanen is opgevolgd, en ondergetekende. Denk er om: deze dienst heeft een afwijkende aanvangstijd: 10.30 uur.

B.A.V.

Aangepaste dienst op 27 april

Ook dit voorjaar wordt er weer een aangepaste dienst in De Bron gehouden, en wel op zondag 27 april. Deze dienst is meteen de afsluiting van het winterseizoen van het kerkewerk van en voor mensen met een verstandelijke beperking. De voorbereidingen zijn gestart. Waarschijnlijk werken, zoals gebruikelijk, ook nu het Geuzenborgkoor en de H.J.Smitband mee. In deze dienst wordt het verhaal verteld van het zakkende huisje. Hoe bouwen wij ons leven op een stevig fundament en niet op drijfzand? En wat is dan een stevig fundament?

Na afloop is er nog een gezellig samenzijn van gasten en gemeenteleden. U bent van harte welkom.

B.A.V.

Diensten

Zondag 6 april 2008

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Ab Venemans

Collecte: Uganda

De Open Hof, 10.00

Voorganger: Pastor Marja van Gaalen-van Veen

Zondag 13 april 2008

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Kees vd Berg

Collecte: Kerk-in-Actie: missionair werk binnenland

De Bron, 20.00

Beleveniskerk

Zie affiche op pagina 5

Zondag 20 april 2008

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Kees vd Berg

Collecte: Classicale verplichtingen

Zondag 27 april 2008

De Bron, 10.00

Aangepaste dienst (zie boven)

Voorganger: Ds. Ab Venemans

Collecte: Algemeen kerkewerk

Donderdag 1 mei

Hemelvaartsdag

De Bron, 10.30

Oecumenische dienst (zie boven)

Voorgangers: iemand van het Leger, pastor Nico Essen, ds Rhoinde Mijns-Doth, Ds. Ab Venemans

Collecte: stichting Kuria

Zondag 4 mei 2008

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. Ab Venemans

Collecte: Eigen jeugd

De Open Hof, 10.00

Voorganger: Pastor Marja van Gaalen-van Veen

Vrijdag 11 mei 2008

Pinksteren

De Bron, 10.00

Voorganger: Ds. C. Schakel (gastpredikant)

Collecte: Kerk-in-Actie: zending

Gegevens over weeksluitingen, nevendiensten, jongerendiensten en crèche zijn op het moment van schrijven helaas niet bij de redactie beschikbaar (zie pagina 2)